

Nowe

Centrum Medialne

WSPÓŁPRACA MEDIÓW Z PARLAMENTARZYSTAMI

TAK JEST DZIŚ

Relacjonowanie prac Sejmu i Senatu odbywa się według zwyczajowo przyjętych zasad. Obecność mediów w Parlamencie nie jest regulowana konkretnymi i jednoznacznymi przepisami, które pozwoliłyby na profesjonalne wykonywanie obowiązków zawodowych zarówno przez parlamentarzystów, jak i dziennikarzy. Miejscem funkcjonującym na zasadach quasi-centrum medialnego Sejmu jest tzw. „stolik dziennikarski”, kilka foteli i stołów zajmowanych przez kilkadziesiąt osób w holu na I piętrze. Dziennikarze przeprowadzają też nagrania z politykami w korytarzach, łącznikach, na schodach, jednocześnie rzadko wykorzystując przystosowaną do tego salę 101, a całość komunikacji parlamentarzystów z mediami odbywa się w warunkach chaotycznych, przypadkowych, nie przystających do powagi miejsca i spraw jakich relacje parlamentarne dotyczą.

Codziennie są goniący za posłami po korytarzach sejmowych. Reporterzy wymuszają komentarz lub nagranie nawet w najbardziej niekomfortowych okolicznościach (np. przed drzwiami toalety). Powoduje to bałagan organizacyjny uciążliwy nie tylko ze względu na miejsce pracy posłów, senatorów i wielu urzędników, ale też godzi w jakość pozyskiwanych informacji, które przekazywane w takich okolicznościach mogą mieć charakter niespójny, nerwowy i zupełnie zniekształcony. Warto podkreślić, że ten „model” współpracy na linii media – politycy obserwują liczni goście Parlamentu, w tym przede wszystkim wycieczki ze szkół, co buduje negatywny wizerunek Sejmu i Senatu oraz nie licuje z powagą obu instytucji.

Równie ważną kwestią jest brak pluralizmu i równego dostępu mediów do polityków. Obecna sytuacja dyskryminuje znaczą część redakcji, w szczególności tych mniejszych, niezdolnych do konkurencji z dużymi koncernami medialnymi. Ma to związek przede wszystkim z możliwościami technicznymi i osobowymi – przedstawiciele największych redakcji są w stanie obsługiwać prace Parlamentu (posiedzenia) nawet w 20 – 30 osób (sumując reporterów, operatorów, pracowników technicznych etc. danego koncernu), co skutecznie monopolizuje np. konferencje prasowe.

Dostęp dziennikarzy do Sejmu w obecnym systemie podlega bardzo ograniczonej weryfikacji i kontroli. W tym roku obowiązuje prawie 200 kart stałego wstępu (są przyznawane osobom z co najmniej pięcioletnim stażem relacjonowania prac Sejmu z Wiejskiej) i ponad 300 kart okresowych (otrzymują je osoby z niższym stażem, które mają minimum 60 wejść do Sejmu bądź Senatu w roku). Co więcej, w czasie posiedzeń Sejmu przyznawanych jest dodatkowo około 300 jednorazowych przepustek, przekazywanych na podstawie legitymacji prasowych lub specjalnych oświadczeń wystawianych przez redakcje.

Z tych danych wynika, że teoretycznie gdyby wszyscy uprawnieni do tego dziennikarze i pracownicy mediów zdecydowali się relacjonować konkretne posiedzenie Sejmu, w budynku parlamentu mogłoby się pojawić ponad 800 osób jednocześnie. Dla porównania, w Parlamencie Europejskim – instytucji znacznie większej niż Sejm – różnych akredytacji jest w sumie około 900, czyli praktycznie tyle samo, co na Wiejskiej.

Wskazane przykłady i opisy dowodzą jak niezbędne jest przeprowadzenie zasadniczej korekty w organizacji pracy mediów w Parlamencie. Zmiany nie tylko zwiększającej bezpieczeństwo i profesjonalizm pracy – zarówno dziennikarzy, jak i polityków – ale mającej także wpływ na poprawę wizerunku Sejmu i Senatu.

ZMIANY ORGANIZACJI PRACY MEDIÓW W SEJMIE

● Centrum Medialne

Powstanie w budynku F i będzie kluczowym miejscem współpracy polityków z mediami. Centrum Medialne będzie nowoczesnym, komfortowym i wielofunkcyjnym miejscem kontaktu dziennikarzy z politykami. W Centrum zastosowane zostaną najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne, umożliwiające organizację briefingu, konferencji, relacji na żywo i wszelkiego rodzaju wydarzeń medialnych związanych z szeroko rozumianymi pracami Sejmu i Senatu, a także aktywnością polityczną. Całość będzie wzorowana na podobnych miejscach już funkcjonujących w zachodnich parlamentach, przede wszystkim w Parlamencie Europejskim w Brukseli.

Do dyspozycji mediów zostaną oddane trzy pomieszczenia, w skład których wejdą:

- Sala przeznaczona do konferencji prasowych, briefingu, oświadczeń (kluby, partie, zespoły, organizacje pozarządowe etc.). Sala będzie wyposażona w duży ekran dotykowy pozwalający na ilustrowanie konferencji odpowiednimi materiałami video i graficznymi;
- Sala wywiadów dedykowana do bezpośrednich kontaktów (nagrań) reporterów z politykami, a także relacji na żywo. W tym miejscu również zainstalowany zostanie ekran wielkoformatowy, na którym będą transmitowane posiedzenia Sejmu, prace komisji, a także programy stacji informacyjnych;
- Sala przeznaczona dla korespondentów Polskiej Agencji Prasowej i dziennikarzy radiowych mediów państwowych i komercyjnych. Miejsce będzie wyposażone w osobne stanowiska dla dziennikarzy, zapewniające komfort pracy i dostęp do sygnału transmisji z prac Sejmu.

● Relacje TV na żywo z Sejmu

Dziennikarze (korespondenci parlamentarni) TVP Info, Polsat News, TVN24, TV Republika i Superstacja, czyli kanałów, których reporterzy „na żywo” relacjonują prace parlamentarne kilka – kilkanaście razy dziennie, pozostają na I piętrze. Jednocześnie to miejsce będzie wyłączną strefą relacji live z budynku Sejmu – nie będzie możliwe nagrywanie poza tą strefą. Z kolei na parterze powstanie studio telewizyjne przeznaczone do nagrywania rozmów z politykami na siedząco. Będzie ulokowane po prawej stronie od wejścia głównego, nieopodal szatni. Studio będzie nowoczesne, umożliwi łączenie na żywo z gościem lub nagranie wywiadu do późniejszej emisji.

Studio będzie dostępne dla wszystkich zainteresowanych dziennikarzy – zapewniony zostanie odpowiedni system rezerwacji, tak by z tego miejsca mogli korzystać reporterzy wszystkich, nie tylko telewizyjnych, mediów. Korespondenci parlamentarni, po wcześniejszym zgłoszeniu będą mieli wstęp na galerię sejmową w czasie posiedzeń Sejmu, ale bez możliwości rejestrowania dźwięku i obrazu.

● Stały Korespondent Parlamentarny

Proponowane zmiany zakładają powołanie Stałych Korespondentów Parlamentarnych. Będzie to najwyższy status dziennikarza relacjonującego prace Sejmu i Senatu, dedykowany osobom o udokumentowanej przeszłości reporterów politycznych, regularnie pracujących w Parlamencie. Stali Korespondenci Parlamentarni otrzymają specjalne przepustki obowiązujące do końca kadencji, gwarantujące nieograniczony dostęp do Centrum Medialnego oraz głównego gmachu Sejmu i Senatu, zgodnie z zarządzeniem. Wyboru dziennikarzy na stałe oddelegowanych do Sejmu dokonywałyby redakcje. Zgodnie z założeniem, każda z nich miałaby możliwość wyznaczenia dwóch takich osób, pracujących na zmiany.

● Akredytacje, przepustki

Dziennikarze (redakcje) będą mieli nieograniczony dostęp do Centrum Medialnego. Obowiązywać będą przepustki kadencyjne, roczne i jednorazowe. Jednocześnie ważne wydarzenia w Parlamencie (m.in. posiedzenia Zgromadzenia Narodowego, wystawy, konferencje merytoryczne, etc.) będą kwalifikowane do zwiększonej obsługi medialnej. Wówczas po uzyskaniu zgody organizatorów, wejście na teren Parlamentu zostanie umożliwione dwóm Stałym Korespondentom Parlamentarnym danej redakcji, a także będzie możliwe uzyskanie jednorazowej karty wstępu do Sejmu. Redaktorzy korzystający ze studia telewizyjnego, którzy nie będą posiadali statusu Stałego Korespondenta Parlamentarnego, na czas wykonywanej pracy będą zapraszani do Sejmu na podstawie jednorazowej karty wstępu.

MEDIA W PARLAMENTACH.

JAK JEST W EUROPIE?

Współpraca mediów z deputowanymi w innych europejskich parlamentach odbywa się według bardziej konkretnych reguł i w bardziej profesjonalnych warunkach niż w polskim Parlamencie. Dziennikarze najczęściej mają do dyspozycji centrum prasowe, a nagrania video z politykami zazwyczaj są ograniczone do konkretnych stref. W relacjonowaniu prac parlamentów obowiązują przepisy w wielu aspektach porządkujące i regulujące obecność dziennikarzy w budynkach, w których pracują deputowani. Reguły te uwzględniają także ubiór sprawozdawców parlamentarnych, bezpieczeństwo obrad, chronią także dobre imię parlamentu i wizerunek polityków.

● **Parlament Europejski w Brukseli**

Wśród przepisów, które obowiązują przy wyrażaniu zgody na relacjonowanie prac Parlamentu Europejskiego znajdują się reguły uniemożliwiające przebywanie na terenie PE przedstawicielom mediów niezajmujących się na stałe sprawami europejskimi lub międzynarodowymi. W Parlamencie podkreśla się zobowiązanie przedstawicieli mediów do uszanowania godności oraz prywatności wszystkich osób przebywających w budynkach, w tym naturalnie polityków i urzędników. Do dyspozycji dziennikarzy, poza salami konferencyjnymi, są studia telewizyjne, radiowe, tzw. standy, gdzie przeprowadzane są wywiady lub relacje na żywo oraz centrum prasowe.

Parlament Europejski

Studio telewizyjne jest podzielone na dwie części – w pierwszej odbywają się wywiady (oprócz prowadzącego może wystąpić do czterech gości); w drugiej – debaty, audycje publicystyczne, z możliwym udziałem większej liczby osób, a nawet publiczności. Całość jest obsługiwana przez pracowników PE, studia są rezerwowane z odpowiednim wyprzedzeniem na okres 30 minut. Centrum prasowe to miejsce dla kilkudziesięciu dziennikarzy. Każde stanowisko jest wyposażone w komputer, odgrodzone jest przepierzeniem od innych; to miejsce konstrukcji materiałów radiowych i prasowych. Przestrzeń jest bardzo duża, co maksymalizuje komfort pracy.

● **Francja. Senat i Zgromadzenie Narodowe**

Fotografowanie i filmowanie w Senacie jest dopuszczone po uzyskaniu wcześniejszego zezwolenia wydanego przez Dyрекcję ds. komunikacji. Zdjęcia można robić w Izbie Senatu pod warunkiem, że fotografowi lub operatorowi towarzyszy urzędnik Biura Prasowego. Dostęp do stanowiska obserwacyjnego w Sali Posiedzeń mają dziennikarze tylko w towarzystwie pracownika Biura Prasowego. Wymagany jest staranny wygląd. W Zgromadzeniu Narodowym nagrania nadzoruje Dział Prasowy i Audiowizualny. Obsługuje on dziennikarzy, wydaje stałe i okresowe akredytacje oraz informuje o możliwościach uzyskania zgody na przeprowadzanie nagrań i wywiadów. Akredytacja stała przysługuje tylko dziennikarzom śledzącym regularnie prace izby.

Parlament Europejski

Parlament Europejski

● **Włochy. Izba Deputowanych**

W 2016 r. prezydium Izby przedstawiło dziennikarzom nowe zasady dotyczące pracy i zachowania przedstawicieli mediów: reporterów, operatorów kamer i fotografów w sali obrad. Od 10 października br. wstęp do loży dziennikarskiej mogą mieć tylko ci, którzy nowe zasady podpisali. Operator ma obowiązek przerwać zdjęcia wraz z końcem obrad, nie może filmować jak deputowani np. z sali wychodzą, poklepują się po plecach, pozdrawiają, obejmują czy wykonują inne gesty. Ogólna zasada filmowania jest taka, że można nagrywać wyłącznie materiał związany z pracą sensu stricto Izby. Uznano, że deputowany ma prawo do prywatności. Zakazano też publikowania fotografii i nagrań filmowych, które „nie są niezbędne” w relacjach z obrad parlamentu.

Dziennikarze zostali uprzedzeni, że kto złamie te zasady, może otrzymać zakaz wstępu na salę obrad. Zakazane są też fotomontaże i satyry godzące w godność osobistą deputowanego. Brak pisemnej akceptacji dziennikarza, operatora, fotoreportera pod zasadami nagrywania posiedzeń wyklucza go z możliwości śledzenia obrad. Złamanie zasad grozi zakazem wstępu.

Parlament Europejski

● **Republika Czeska. Izba Deputowanych**

Akredytacje stałe wygasają wraz z końcem kadencji. Stałe karty prasowe wydawane są oddelegowanym do pracy w Izbie stałym korespondentom. Z kolei karta jednorazowa upoważnia tylko do przebywania w centrum prasowym lub na galerii dla dziennikarzy. Wstęp do foyer poselskiego jest możliwy po uzyskaniu od Biura Prasowego specjalnej dodatkowej „niebieskiej” karty. Dziennikarz z jednorazową kartą prasową – tak jak pozostali goście – może poruszać się po Izbie tylko w towarzystwie pracowników parlamentu. Akredytowani dziennikarze mają dwa pokoje pracy, w tym tzw. atrium prasowe z miejscami do pracy i transmisją na żywo z sali obrad. Stałe studia mają tylko media publiczne: Czeska Telewizja i Czeskie Radio. Poza tym nagrywanie możliwe jest tylko w wyznaczonych miejscach. Konferencje prasowe odbywają się w atrium prasowym.

● **Węgry. Zgromadzenie Narodowe**

Podczas posiedzeń plenarnych Zgromadzenia Narodowego nagrywanie w sali posiedzeń i w westybulu (wejście główne do Zgromadzenia) jest niedozwolone. W budynku są wyznaczone specjalne strefy, w których mogą przebywać przedstawiciele mediów i tam przeprowadzać nagrania z politykami i relacjonować prace Zgromadzenia. Sygnał telewizyjny z sali plenarnej udostępnia obsługa techniczna Zgromadzenia Narodowego. Akredytacjami zajmuje się Biuro Prasowe. Akredytację może otrzymać pracownik mediów zarejestrowany w Urzędzie do Spraw Mediów, są przyznawane przez dyrektora Biura Prasowego na wniosek redaktora naczelnego danej redakcji.

PODSUMOWANIE

Organizacja pracy mediów w zachodnich parlamentach odbywa się według ścisłych reguł i zasad. Dziennikarze pracują w strefach, w większości przypadków relacjonowanie prac deputowanych (foto/video) jest usystematyzowane. Trudno doszukać się – w zbadanych przykładach – wielu podobieństw do tego w jaki sposób obecnie wygląda praca mediów w polskim Sejmie i Senacie. Przedstawione propozycje dla pracy mediów w polskim Parlamencie są zdecydowanie mniej ograniczające niż w innych krajach Unii Europejskiej, włącznie z samym Parlamentem Europejskim.

Nowe rozwiązania zapewnią dziennikarzom możliwość efektywnego wykonywania zawodu w bardziej profesjonalnych – również pod względem technicznym – i komfortowych warunkach, godząc jawność życia publicznego, dostęp do informacji i wolność mediów ze stworzeniem lepszych warunków pracy zarówno redaktorom, jak i parlamentarzystom. Zmiany w organizacji pracy dziennikarzy są wzorowane na rozwiązaniach już funkcjonujących w Europie. We Włoszech, Francji, Parlamencie Europejskim w Brukseli, Czechach obowiązujące przepisy pozwalają na rzetelne i profesjonalne relacjonowanie prac deputowanych, zapewniając jednocześnie właściwy ład i bezpieczeństwo w budynku. Na bazie tych przykładów można założyć, że podobne rozwiązania będą z powodzeniem funkcjonować na Wiejskiej.

